

Jura, Fjerkræ, Heste, Kvæg, Svin, Øvrige dyr

Krav om miljøkonsekvensrapport for bestående husdyrbrug ved ansøgning efter husdyrbrugloven § 16 a

En ansøgning efter §16 a udløser automatisk et krav om en miljøkonsekvensrapport, vurderer Erhvervsjura hos SEGES.

Analyse | 25. august 2021

Det nøjagtige spørgsmål, vi behandler

Når en landmand søger om at få et bestående husdyrbrug over på en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, og der ikke foretages fysiske ændringer af anlægget i den forbindelse, er det så nødvendigt at udarbejde en miljøkonsekvensrapport efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 4?

Krav om miljøkonsekvensrapport

Når en landmand søger om at få sit eksisterende husdyrbrug over på en godkendelse efter § 16 a i den gældende husdyrbruglov (den nye husdyrregulering) uden at foretage udvidelse eller ændring af husdyrbruget, skal ansøgningen som udgangspunkt leve op til de samme krav som andre ansøgninger om godkendelse efter § 16 a. Dermed skal også et eventuelt krav om miljøkonsekvensrapport opfyldes.

Ansøgningen og kommunens sagsbehandling vil efter omstændighederne kunne tage udgangspunkt i en tidligere meddelt godkendelse, inklusiv miljøredegørelse eller relevante og aktuelle dele heraf. Det fremgår af forarbejderne til den lov, som indførte den nye husdyrregulering pr. 1. august 2017. (Se forarbejderne i harmonikaen nederst i artiklen).

Desuden udløser en ansøgning om miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a efter Erhvervsjuras vurdering, automatisk kravet om miljøkonsekvensrapport i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 4 (se faktaboks) Se hvordan vi når frem til det længere nede i artiklen.

Hvad betyder "efter omstændighederne"?

Er der tale om et husdyrbrug, som allerede har en miljøgodkendelse efter tidligere lovgivning, og der i forbindelse med denne godkendelse blev udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, åbner forarbejderne for muligheden af, at man tager udgangspunkt i denne rapport. Det gør den med ordene:

"Ansøgningen og kommunens sagsbehandling vil efter omstændighederne kunne tage udgangspunkt i en tidligere meddelt godkendelse, inklusiv miljøredegørelse eller relevante og aktuelle dele heraf."

Den naturlige forståelse må være, at de omstændigheder, der skal være til stede for, at man kan tage udgangspunkt i den foreliggende miljøkonsekvensrapport, er, at den allerede opfylder de krav, der er til sådan en rapport, eller vil gøre det med nogle supplerende oplysninger.

Hvor dette er tilfældet, vil der efter vores vurdering ikke være en saglig grund for kommunen til at kræve, at ansøger bruger ressourcer på en helt ny miljøkonsekvensrapport.

Nu er det imidlertid kommunen, der tager stilling til, hvornår en sag er tilstrækkeligt oplyst til, at kommunen kan tage stilling til den. Derfor er det vores råd, at du som konsulent tager en dialog med kommunens sagsbehandler om, hvad der skal til for, at en foreliggende miljøkonsekvensrapport opfylder kravene.

Sådan når vi frem til, at § 16a automatisk udløser krav om miljøkonsekvensrapport

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 4, fastsætter, hvornår en ansøgning om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven skal omfatte en miljøkonsekvensrapport.

Det skal den i de 3 tilfælde, der er oplistet i bestemmelsen, hvor det ansøgte bl.a. på grund af art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Her i vores situation er det kun tilfælde nr. 1, som er relevant:

1. Ved ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 1 eller 2, i husdyrbrugloven.

(De 2 andre tilfælde handler om situationer, hvor husdyrbruget allerede har en tilladelse efter § 16 b eller en godkendelse efter § 16a. stk. 1 eller 2.)

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4, stk. 4

En ansøgning skal desuden omfatte en miljøkonsekvensrapport, der mindst omfatter de oplysninger, der følger af bilag 1, pkt. E og F, i følgende tilfælde, hvor det ansøgte bl.a. på grund af art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet:

1. Ved ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 1 eller 2, i husdyrbrugloven.
2. Ved ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 4, i husdyrbrugloven, såfremt den ansøgte udvidelse eller ændring i sig selv overstiger en af de tærskelværdier, der fremgår af § 16 a, stk. 1 og 2, i husdyrbrugloven.
3. Ved ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 4, eller tilladelse efter § 16 b, i husdyrbrugloven, og hvor kommunalbestyrelsen på baggrund af de oplysninger i ansøgningen, som ansøger skal indlevere i medfør af stk. 1 og 2, og under hensyntagen til de kriterier, der følger af bilag 1, pkt. D, træffer afgørelse om, at det ansøgte er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport og proceduren for offentlighedens inddragelse i § 60.

Den situation, der kræver miljøkonsekvensrapport, er altså den, hvor landmanden søger om godkendelse efter § 16 a, stk. 1 eller 2, hvor det ansøgte bl.a. på grund af art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet.

Bestemmelsen må forstås sådan, at når man ansøger efter § 16 a, stk. 1 eller 2, så er man pr. definition i en situation, hvor det ansøgte bl.a. på grund af art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Der er altså ikke tale om, at man skal til at vurdere på, om en ansøgning efter § 16 a, stk. 1 eller 2 pga. art, dimensioner mv. kan forventes at påvirke miljøet væsentligt.

At bestemmelsen skal læses på den måde, at en ansøgning efter § 16 a, stk. 1 eller 2 automatisk omfatter en miljøkonsekvensrapport, følger af 3 omstændigheder:

1. Før bestemmelsen fik sin nuværende formulering pr. 1. januar 2021, var den formuleret sådan:

"En ansøgning skal desuden omfatte en miljøkonsekvensrapport med de oplysninger, der følger af bilag 1, pkt. D 13, i følgende tilfælde:

- 1) Ved ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 1 eller 2, i husdyrbrugloven"

Tilføjjelsen "hvor, det ansøgte bl.a. på grund af art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet." er indsat for at gøre bekendtgørelsens tekst mere lig den tekst, der står i VVM-direktivet. Det er sket på EU-kommissionens opfordring. Ifølge Miljø- og Fødevareministeriet er der alene tale om en præcisering og ikke om en ændring af retstilstanden.

2. I høringsbrevet vedr. den ændrede formulering skriver ministeriet sådan på side 6:

"Bestemmelsen foreskriver endvidere fortsat obligatorisk VVM-pligt for ansøgning om godkendelse efter lovens § 16 a, stk. 1 og 2,..." .

Bemærk, at der står "fortsat".

VVM-pligt betyder, at en række procedurekrav udløses, bl.a. om godkendelse og offentlighed. Kravet om en miljøkonsekvensrapport er netop et procedurekrav som led i miljøgodkendelsesbehandlingen.

3. I de almindelige bemærkninger til den husdyrbruglov, der trådte i kraft 1. august 2017 (den nye husdyrregulering) beskriver det daværende Miljø- og Fødevareministerium, hvordan man er nået frem til den generelle godkendelsesgrænse på 3.500 kg NH₃-N pr. år i § 16 a, stk. 1 og til de fastsatte stipladsgrænser i stk. 2. Man har ved fastsættelse af godkendelsesgrænsen taget udgangspunkt i de tærskler der er i IE-direktivet (stipladstærskler) og i VVM-direktivet.

Bemærkningerne betyder efter Erhvervsjuras vurdering, at det er indbygget i husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1 og 2, at der er VVM-pligt og dermed krav om miljøkonsekvensrapport.

Se bemærkningerne i harmonikaen herunder.

Uddrag fra forarbejderne til 2017-loven

Fold alle ud

Om eksisterende husdyrbrug

fra punkt 5.4.5.3. Forslagets indhold, side 87, spalte 1:

"...

De foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 10, stk. 1 og 2, er ikke til hinder for, at den ansvarlige for et husdyrbrug, som er etableret før 2007, herunder godkendt efter miljøbeskyttelseslovens § 33, eller tilladt eller godkendt efter den gældende lovs §§ 10-12, kan ansøge kommunalbestyrelsen om en godkendelse efter § 16 a, stk. 1 eller 2, eller en tilladelse efter § 16 b, stk. 1, til etablering af et – eksisterende – husdyrbrug. Dette vil kunne være relevant i tilfælde, hvor ansøgeren ikke aktuelt ønsker at ændre eller udvide sin produktion, men ønsker en godkendelse eller tilladelse efter lovens nye bestemmelser med henblik på at komme over på den foreslåede ordning, herunder stipladsmodellen, og dermed fremadrettet opnå den fleksibilitet, der ligger heri.

I sådanne tilfælde vil kommunalbestyrelsens afgørelse om godkendelse eller tilladelse efter § 16 a, stk. 1 eller 2, eller § 16 b, stk. 1, i princippet alene omfatte det eksisterende husdyrbrug, men produktionsretten m.v. vil blive vurderet og fastlagt ud fra oplysninger om produktionsarealet og i overensstemmelse med stipladsmodellen. Ansøgningen vil som udgangspunkt skulle leve op de samme krav som andre husdyrbrug, der godkendes eller tillades efter § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, herunder at ansøger evt. skal fremlægge en miljøkonsekvensrapport til brug for kommunens behandling af ansøgningen m.v. Ansøgningen og kommunens sagsbehandling vil efter omstændighederne kunne tage udgangspunkt i en tidligere meddelt tilladelse eller godkendelse inklusiv miljøredegørelse eller relevante og aktuelle dele heraf. Det vil i disse tilfælde være en forudsætning for meddelelse af en ny godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a, stk. 1 eller 2, eller 16 b, stk. 1, at den gældende godkendelse eller tilladelse efter de tidligere regler samtidig ophæves. Der vil i det hele være tale om et nyt retsgrundlag.

..."

Lovforslagets § 10

Stk. 1.

For husdyrbrug, som er etableret inden den 1. januar 2007, og som ikke efterfølgende har foretaget ændringer eller udvidelser, der har medført, at de er blevet tilladt eller godkendt efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, får lovens bestemmelser om godkendelse eller tilladelse ved etablering efter § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 30, virkning fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser.

Stk. 2.

For husdyrbrug, der er tilladt eller godkendt efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, får lovens bestemmelser om godkendelse eller tilladelse ved etablering efter §§ 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 30, virkning fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet.

§ 16 a og fastsættelsen af grænsen for godkendelsespligt

Punkt 5.3.1.1.3., Forslagets indhold, side 131

Til § 16 a

"Efter det foreslåede stk. 1 må et husdyrbrug ikke etableres uden kommunalbestyrelsens forudgående godkendelse, hvis det har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år.

Bestemmelsen er ny og erstatter den generelle grænse for godkendelses- og VVM-pligt i den gældende lovs § 12, stk. 2, jf. stk. 1, på 250 dyreenheder.

...

Med den foreslåede bestemmelse fastholdes et videregående krav om godkendelse og obligatorisk VVM-pligt, end hvad der følger af IE-direktivet og VVM-direktivet. Kravet om godkendelse af etablering af husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år vil således gælde for alle husdyrbrug, herunder kvægbrug og pelsdyrfarme, uanset at disse husdyrbrug ikke er omfattet af IE-direktivet eller VVM-direktivets bilag I. Der henvises herved også til de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.1.1.2.2.1 om Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser om den foreslåede godkendelsesgrænse.

..."

Punkt 5.3.1.1.2.2. Fastsættelse af godkendelses- og tilladelsesgrænser, side 55

"De nuværende grænser i lovens §§ 10-12 er som beskrevet under pkt. 5.3.1.1.1 fastsat i dyreenheder. Indførelse af en emissionsorienteret ordning på grundlag af stipladsmodellen og adskillelsen af reguleringen af arealer og anlæg betyder, at der er grund til at ændre grænserne for godkendelsespligt og tilladelseskrav, således at de baseres på produktionsarealets omfang, frem for antallet af dyreenheder og dermed antallet af dyr og den gødningsproduktion, de giver anledning til.

IE-direktivet, VVM-direktivet og habitatdirektivet indeholder forskellige krav til myndighedernes vurderinger og procedurer m.v., herunder at påbegyndelse af nærmere bestemte anlæg og aktiviteter forudsætter forudgående tilladelse eller godkendelse. Grænsen for, hvornår projekter for anlæg til intensiv svine- og fjerkræavl er omfattet af VVM-direktivet henholdsvis IE-direktivet er dog forskellig,

...

De forskellige krav og tærskler betyder således, at en integreret ordning som den, der i dag findes i [husdyrbrugloven](#) enten skal indeholde en række differentierede niveauer, procedurer, undtagelser og forskelligartede krav, eller at der skal foretages nogle overordnede inddelinger, som i et vist omfang går videre end det, der kræves efter det enkelte direktiv isoleret set. Samtidig finder Miljø- og Fødevareministeriet det hensigtsmæssigt at fastholde, at ordningen også omfatter krav og hensyn, som ellers varetages efter anden national lovgivning, herunder navnlig [planlovens](#) landzoneregler.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse, at en ordning med mange niveauer og procedurer vil være vanskelig at administrere og i modstrid med intentionen i lovforslaget i øvrigt om at bidrage til forenkling for erhvervet og kortere sagsbehandlingstider. Miljø- og Fødevareministeriet finder derfor, at der er grundlag for at fastholde en generel godkendelses- og tilladelsesordning, men at den gældende ordning kan forenkles og begrænses til en mere - om end ikke fuldstændig - direktivnær ordning, hvor der som udgangspunkt alene opereres med to niveauer, hvor godkendelsespligten fastsættes med udgangspunkt i IE-direktivet og VVM-direktivets tærskler.

..."

Punkt 5.3.1.1.2.2.1. Grænse for godkendelsespligt, side 55

"Miljø- og Fødevareministeriet finder det hensigtsmæssigt, at de husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet og obligatorisk VVM-pligt, eller som å antages nærmest undtagelsesfrit at ville blive screenet til VVM-pligt, bør omfattes af godkendelsespligt.

Som beskrevet under pkt. 4.1.1 og 4.2 tager både VVM-direktivet og IE-direktivet udgangspunkt i antallet af stipladser ved fastlæggelsen af direktivernes anvendelsesområde. Stipladsmodellen, som tager udgangspunkt i det tilgængelige produktionsareal, vurderer Miljø- og Fødevareministeriet derfor at være mere i overensstemmelse med direktivernes ordlyd og formål end den eksisterende regulering, hvor grænserne for tilladelser og godkendelser er fastsat ud fra antallet af dyreenheder.

Miljø- og Fødevareministeriet finder således, at der bør fastholdes en ordning, hvor alle store svine- og fjerkræbrug undergives krav om godkendelse og iagttagelse af reglerne for VVM-procedure, når de ved etablering eller ved udvidelse eller ændring overskrider IE-direktivets stipladstærskel. Endvidere finder Miljø- og Fødevareministeriet, at husdyrbrug med dyrearter og -typer, som ikke er omfattet af IE-direktivet, navnlig kvæg og pelsdyr, bør undergives krav om godkendelse, når de ved etablering eller ved udvidelse eller ændring overskrider en grænse, hvor deres emissioner har et omfang svarende til de obligatorisk VVM-pligtige projekter. Dette skyldes, at en konkret screeningsprocedure må antages at bevirke, at der først vil gå op til 90 dage med at afklare spørgsmålet om VVM-pligt, hvorefter der - forventeligt som altovervejende hovedregel - vil blive truffet afgørelse om VVM-pligt, hvorefter der vil gå yderligere op til 180 dage med sagsbehandling af godkendelsen i overensstemmelse med servicemålene, der er beskrevet under pkt. 5.3.4.1

Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at en godkendelsesgrænse til erstatning af den gældende grænse på 250 dyreenheder skal fastsættes således, at godkendelsespligten kan tage udgangspunkt i de emissioner, som obligatorisk VVM-pligtige projekter om anlæg til svine- og fjerkræavl giver anledning til. Den bagvedliggende overvejelse er, at ammoniakemission udgør en meget væsentlig del af den miljøpåvirkning, som husdyrbrug udgør - uanset hvilken dyreart og -type, der er tale om. Miljø- og Fødevareministeriet finder derfor, at den faglige viden om ammoniakemission fra gylleoverflader m.v. gør det velbegrundet og i overensstemmelse med VVM-direktivet, at der fastsættes en grænse ud fra omfanget af ammoniakemissionen.

For at finde en øvre grænse for, hvornår det ud fra en miljømæssig betragtning vil være hensigtsmæssigt at omfatte andre husdyrbrug end dem, der er omfattet af IE-direktivet, har Miljøstyrelsen foretaget beregninger med udgangspunkt i de ammoniakemissioner, som husdyrbrug omfattet af VVM-direktivets bilag I kan give anledning til, dvs. beregning af eksempler på ammoniakemissionen fra 3.000 stipladser til slagtesvin, 900 stipladser til søer og 85.000 stipladser til fjerkræ m.v. Til sammenligning er beregnet eksempler på ammoniakemission fra husdyrbrug med 250 dyreenheder af dyrearter og -typer, som ikke er omfattet af VVM-direktivets bilag I, herunder kvæg og pelsdyr. Beregningerne er foretaget ud fra, at de gældende BAT-krav for ammoniak og det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt. Beregningerne viser, at ammoniakemissionen fra dyrearter og -typer omfattet af de fastsatte tærskler i VVM-direktivets bilag I er på mellem 2.300 kg NH₃-N pr. år (900 stipladser til søer) og op imod 3.500 kg NH₃-N pr. år (høner (æglæggere)).

Det er på den baggrund Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse, at der bør fastsættes en godkendelsesgrænse på 3.500 kg NH₃-N pr. år - svarende til en oprundet værdi i forhold til den højeste beregnede emission - som skal gælde for alle dyrearter og -typer, idet administrative hensyn tilsiger, at der ikke opereres med flere forskellige grænser afhængig af dyretype. Endvidere vurderer Miljø- og Fødevareministeriet, at en ammoniakemissionsgrænse svarende til det beregnede højeste niveau for obligatorisk VVM-pligtige svine- eller fjerkræbrug vil være i overensstemmelse med VVM-direktivet, idet det bemærkes, at grænsen alene er udtryk for, hvornår husdyrbrug i alle tilfælde anses for VVM-pligtige. Heri ligger, at der vil blive udløst en række procedurekrav, herunder krav om godkendelse og offentlighed, når grænsen overskrides. Derimod vil en sådan grænse ikke indebære ændringer i beskyttelsesniveauet.

Miljø- og Fødevareministeriet anser sammenfattende en ordning, hvorefter godkendelsesgrænsen omfatter alle husdyrbrug, uanset dyreart og -type, der overstiger en emission af ammoniak på 3.500 kg NH₃-N pr. år, suppleret med en stipladsgrænse svarende IE-direktivets, for at være en enkel og direktivnær ordning med fokus på de væsentligste emissioner fra husdyrbrug. Der er tale om en miljøfagligt relevant grænse, der er sat på et højt niveau.

..”

Find Lovforslaget med forarbejder

Folketingets hjemmeside: [Lovforslag 2017-01-12 nr 114 – forarbejderne til lov nr. 204 af 28.2.2017](#)

Emneord

Vil du vide mere?

Joan Fuglsig Andresen

Specialkonsulent

SEGES

jfa@seges.dk

+45 8740 5212

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk

